

โครงการพัฒนาระบบดูแลให้บริการด้านสุขภาพจิตแก่
ผู้ป่วยจิตเวชไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

คู่มือการนำส่งผู้ป่วยไร้บ้าน ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิตสำหรับตำรวจ

ตาม พ.ร.บ.สุขภาพจิต พ.ศ.2551
และ พ.ร.บ.การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.2557

นายแพทย์ วิญญู ชะนะกุล
นายแพทย์เชี้ยวชาญ
รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์
สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา

แนวทางปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ป่วยไร้บ้านจิตเวชที่มีพฤติกรรมรุนแรง

เป็นมิตร
ให้เกียรติ

ให้ผู้ป่วยระบาย

รับฟัง
อย่างตั้งใจ

เสนอความช่วยเหลือ

ไม่โต้เถียง ทำกาย
หรือ ข่มขู่

การเตรียมความพร้อมบทบาทและของทีมในการจำกัดพฤติกรรม

- ขออนุญาตก่อนการจำกัดพฤติกรรมทุกครั้ง
- สังเกตว่ามีอาวุธหรือไม่ หากมีให้ปลดอาวุธก่อน
- เตรียมทีมงานและอุปกรณ์ให้พร้อม
- ควรเลือกสถานที่ที่เหมาะสมที่สุด
- มีหัวหน้าทีมในการสั่งการ
- ระวางอันตรายต่ออวัยวะสำคัญ เช่น ศรีษะ ท้อง
- ควบคุมอารมณ์และสติของตนเองอยู่เสมอ

คนที่ 1

เจรจาต่อรอง
เบี่ยงเบน
ความสนใจ

คนที่ 2

ผู้นำในการเข้า
ให้ความช่วยเหลือ
จับจากด้านหลัง

คนที่ 3,4

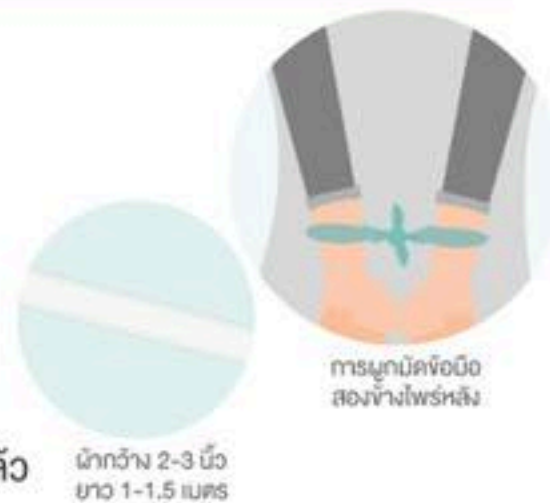
ล็อคแขนขา
ผูกมัดผู้ป่วย

ขั้นตอน การจำกัดพฤติกรรม

1. เจรจาต่อรอง
กรณีมีญาติ ให้ญาติช่วยเจรจา
2. เบี่ยงเบนความสนใจ
เข้าประชิดตัวทำลายจังหวะการทรงตัว
3. ระมัดระวังผู้ป่วย
ซึ่งอาวุธของเจ้าหน้าที่
4. ล็อคตัวผู้ป่วย ยึดแขนขาของผู้ป่วย
โดยจับบริเวณข้อพับใหญ่เพื่อป้องกันกระดูกหัก
5. ใช้อุปกรณ์ผูกมัดผู้ป่วยที่เหมาะสม
โดยมัดข้อมือทั้งสองข้างด้วยแถบผ้า
มัดที่ละข้างแล้วค่อยมัดรวบไว้ด้วยกัน
6. ไม่ควรปล่อยให้ผู้ป่วย
อยู่ตามลำพัง
7. ควรมีเจ้าหน้าที่นั่งประกบ พุดคุย
สังเกตพฤติกรรมเพื่อให้ผู้ป่วยลดความกังวล
8. ไม่ปล่อยผู้ป่วยจนกว่าทีมผู้รักษา
จะประเมินอาการเรียบร้อย

วิธีการส่งตัวบุคคลเพื่อวินิจฉัย และประเมินอาการเบื้องต้น

1. ก่อนส่งตัว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจโทรศัพท์แจ้งสถานพยาบาลของรัฐ
เพื่อประสานงานในการส่งตัวล่วงหน้า
2. แจ้งข้อมูลเท่าที่ทราบแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับตัวบุคคลนั้น
 - พฤติกรรม อาการ ที่แสดงความผิดปกติทางจิต
 - ชื่อ นามสกุล เวลา สถานที่ที่พบ
 - ชื่อ และ หน่วยงานของผู้นำส่ง ตลอดจนการช่วยเหลือเบื้องต้นที่ได้ทำไปแล้ว
 - ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของญาติผู้ป่วย
3. เมื่อตำรวจส่งไปรักษาที่ รพ.แล้ว ให้ประสานงานไปที่ ศูนย์ปฏิบัติการฯ (ศคพ.) เพื่อคุ้มครองสิทธิต่อไป

เมื่อตำรวจได้รับแจ้งว่า พบเห็นบุคคลที่มีภาวะอันตราย มีพฤติกรรมคุกคามทำร้ายผู้อื่น หรือทรัพย์สิน โดยไม่มีเหตุจูงใจ พยายามฆ่าตัวตาย มีความผิดปกติทางความคิด อารมณ์ หรือผลจาก สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรีบนำบุคคลนั้นไปยัง สถานพยาบาลรัฐ หรือสถานบำบัดที่อยู่ใกล้ เพื่อตรวจวินิจฉัย ประเมินอาการเบื้องต้น หากมีบาดแผลจำเป็นต้องรักษาทางกายให้ส่ง รักษาที่สถานพยาบาลก่อน ถ้าบุคคลนั้นจิตใจว่างหรือพยายามหลบหนี ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้อำนาจเท่าที่จำเป็น เหมาะสมแก่พฤติการณ์ กรณีผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตมีอาวุธติดตัว ให้ปลดอาวุธก่อน และสามารถนำส่งโรงพยาบาลจิตเวช โดยการมัดร่างกายเพื่อป้องกัน อันตรายต่อตนเองบุคคลอื่น และทรัพย์สิน

วิธีสังเกตบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต มีภาวะอันตรายจำเป็นต้องเข้ารับการรักษา

แต่งกายไม่สะอาด หรือประหลาด

นมเน่ารุนแรง

มีกลิ่นเหล้า หรือสารเสพติด

ตาว่าง ไม่เป็นมิตร

พูดคนเดียวหรือ ถานตอบไม่ตรงเรื่อง

ทำทีหวาดระแวง ก้าวร้าว ทำทางแปลก

วิธีสังเกตบุคคลที่มีความผิดปกติทางกาย

มีไข้สูง ตัวร้อน

เหนื่อยหอบ หายใจลำบาก

หมดสติ ซึม หลับตลอดเวลา

เดินไม่ได้ เหน็บ ทุรน ทุรัง อ่อนแรง หรืออัมพาต-ผิดปกติรูปร่าง

มีอาการชัก หรือ เกร็ง

มีบาดแผลงرزง เลือดออกไม่หยุด มีแผลฟกช้ำ

สถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่กรุงเทพฯ

- โรงพยาบาลศิริราช
- โรงพยาบาลเลิดสิน
- โรงพยาบาลตากสิน
- โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์
- โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า
- โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
- โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี
- โรงพยาบาลราชวิถี
- โรงพยาบาลพระมงกุฎ
- โรงพยาบาลกลาง
- โรงพยาบาลตำรวจ
- โรงพยาบาลรามารินทร์
- โรงพยาบาลภูมิพล
- โรงพยาบาลทหารผ่านศึก
- โรงพยาบาลวชิรพยาบาล
- โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
- โรงพยาบาลสิรินธร
- โรงพยาบาลลาดกระบัง
- โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ชุตินุรโร อุทิศ
- โรงพยาบาลเวชการุณย์รัศมี หอนงจอก
- โรงพยาบาลอเนกพัฒนา
- โรงพยาบาลราชทัณฑ์

สถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตในพื้นที่กรุงเทพฯ

สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา

รับผิดชอบเขตพื้นที่ : พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ บางรัก ปทุมวัน ดินแดง ห้วยขวาง ราชเทวี คูสิตะ วังทองหลาง พญาไท คลองสาน สวนหลวง พระโขนง ประเวศ วัฒนา บางนา สาทร บึงกุ่ม มีนบุรี ลาดกระบัง คลองสามวา หอนงจอก บางกะปิ คันนายาว บางกอกน้อย สะพานสูง สีพระยา ธนบุรี บางกอกใหญ่ จอมทอง บางขุนเทียน ราษฎร์บูรณะ กุ้งครุ ยานนาวา บางคอแหลม

รพ. ศรีธัญญา

รับผิดชอบเขตพื้นที่ : เขตบางซื่อ ดอนเมือง จตุจักร ลาดพร้าว หลักสี่ บางเขน สายไหม

สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

รับผิดชอบเขตพื้นที่ : คลองสามวา กววิวัฒนา หอนงแวน บางบอน ภาษีเจริญ บางแค บางพลัด

รพ.วชิรพยาบาล รพ.รามารินทร์

รพ.ตุลาการเฉลิมพระเกียรติ รพ.ราชวิถี

รพ.ชลประทาน (ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ)

